

İndra

İndra, vedik toplumun ulusal tanrısıdır. Rigveda ilahilerinin yaklaşık dörtte biri ona sunulmuştur. Başka hiçbir tanrıya bu kadar ilahi sunulmamıştır. 1028 ilahiden oluşan Rigveda'nın 250 ilahisi onun adınadır. Bundan başka bir de diğer tanrılarla birlikte anıldığı ilahiler vardır. Şimşekli yağmurlu fırtına tanrısıdır. Her zaman kuraklıkla ve karanlıkla mücadele eder. Onları yenerek yağmur yağdırır, suları coşturur. Karanlığı defedip aydınlığı getirir. Bunun dışında, yerli Hint toplulukları üzerinde egemenlik kuran Āri ulusun savaşçı tanrısıdır. Yaratıcı niteliği görülmez.

Soma içkisi içtikten sonra çenesini ve sakalını sallar. Esmer tenli, saçları ve sakalı koyu renklidir. Elinde yere doğru çarptığı şimşeği (vacra) vardır. Bu silahı, sanatçı tanrı Tvashtri yapmıştır. İndra'nın bazı adları bu silahla ilgili olarak verilmiştir; vacrabāhu (vacra elli), vacrin (vacra kullanan)... gibi. Bazen ok ve yay kullanır, bazen de yanında bir kanca taşır.

İki koyu renkli atın çektiği altından bir arabası vardır. Atları ve arabayı yapanlar ise, göğün sanatçı tanrıları Ribhulardır.

İndra, başka hiçbir tanrının olmadığı kadar *Soma içkisi tiryakisidir (II, 15:1 / VI, 47:2... vs) ve bu yüzden ona Somapā (Soma içen) denir. O bu içkiyi, daha çok savaşta güç kazanmak için içer. Vritra'yı öldürmeden önce üç göl dolusu Soma

içmesi (V, 29: 7) gerekir. X, 119'daki ilahinin tamamında soma içip sarhoş olan İndra, kendi büyüklüğünü ve gücünü över.

İndra'nın babası, Agni'ninki gibi Dyaus'tur. Ancak başka yerlerden anlaşıldığı kadarıyla Tvashtri de olabilir. Çünkü babasının evinde annesi ona, içmesi için soma verir. İndra'nın somayı içtiği ev Tvashtri'nin evidir (IV, 18: 3). Hatta soma içeceğim diye babasını öldürüp annesini dul bıraktığı da söylenir (IV, 18: 12). Agni İndra'nın ikiz kardeşidir. Pūshan da onun kardeşi olarak görünür (VI, 54). Karısı İndranī'dir (veya Aindrī). İndra'nın birlikte dolaştığı pek çok tanrı vardır. Marutlar onun başyardımcılarıdır. Bu yüzden ona Marutvan (Marutlarla Gezen) denir. Agni onunla en çok beraber görünen tanrıdır. İndra bazen de Varuṇa, Vāyu, Soma, Brihaspati, Pūshan ve Vishṇu ile birlikte görünür. Agni-Vāyu-Sūrya üçlemesinde İndra sık sık Vāyu'nun yerini alır.

İndra'nın boyutları oldukça geniştir. Onun büyüklüğüne ve gücüne ne insanlar ne de tanrılar erişebilirler. Bu nedenle ona şakra (güçlü), şaçivant (güçlü), şaçipati (gücün efendisi), şatakratu (yüz gücü olan) gibi adlar verilir. Onun karakterini yansıtan en önemli mit, soma sarhoşluğuyla, yanında Marutlar olduğu halde, kuraklığı simgeleyen kötü ruh Vritra'nın üzerine saldırmasıdır. Vritra genellikle bir yılan (ahi) biçiminde düşünülür. Bu savaş patlak verdiğinde gök ve yer sallanır. İndra şimşegini şaklatarak, suları tutmakta olan Vritra'yı yok eder ve dağları delerek, suları serbest bırakır. (Bazı bilim adamlarına göre Vritra kuraklık değil, dağların

arasında sıkışıp kalmış buzullardır. Güneş tanrı İndra, buzulları eriterek akıtır). Bu nedenle İndra'ya çok ünlü olan Vritrahan (Vritra'yı öldüren) adı verilir. Bu dövüş sırasında Marutlardan başka bazen ona Agni, Soma, Vishnu da yardım eder. İndra, irili ufaklı pek çok kötü ruhla da savaşmak zorunda kalır.

Suların akışı, gün ışığının doğuşu ve ortalığın aydınlanmasıyla da ilintilidir. Ona, hem Vritra'yı öldürmesi hem de ışığı getirmesi için yakarılır. Vritra'yı öldürüp insanlar için suyu sağladıktan sonra, göğe güneşi yerleştirir. Bazen de karanlığı önce şafakla aralar, sonra da güneşle yok eder. İndra yer ve gök üzerinde egemendir. Sallanan dağları ve ovaları sabitleştirir. Bir post gibi yeri ve göğü sarar. Onları birbirinden ayrı tutar. Var olmayanı bir anda var yapar. Şeytanlar ve kötü ruhlarla savaşması nedeniyle İndra, daha çok savaşçılar tarafından yakarılan bir tanrı olmuştur. Savaşçı Āriler de kendi düşmanlarıyla olan savaşlarında, diğer tanrılardan çok onu yanlarında hissetmek istemişlerdir. İndra, beyaz Āri ırkını siyahlardan korumuş, Dasyuları Ārilerin egemenliği altına vermiş, Ārilere toprak da sağlamıştır.

İndra'ya tapanlar, genellikle onu koruyucu, yardımcı ve dost olarak kabul ederler. İndra onlara zenginlik bahşeder. Çok eli açık olduğu için ona maghavan (cömert) derler. İndra, kadınların aklının az olduğunu (VIII, 33: 17) söyler. Fakat evlenmemiş ve evde anababa yanında kalmış genç kızların durumlarından haberdar olduğunu bildirme inceliğini de gösterir (II, 17: 7).

İndra adı, Avesta kutsal metinlerinde bir şeytan adı olarak bulunur. Verethraghna (Vritrahan yani Vritra'yı Öldüren) ismi ise, Zafer Tanrısı'nı simgelemek için kullanılmıştır, ama bu adın İndra ile herhangi bir bağı yoktur. Hint-İran devresi denen devrede İndra'ya benzer Vritra öldüren başka bir tanrı daha bulunuyor olsa gerektir.

Daha sonraki mitolojide İndra, daha alt sıralarda görünen bir tanrı haline getirilmiştir. Çünkü toplum, brahman denen din adamlarının egemenliği altına girmiş ve onların tanrısı olan Brahmā ile, diğer iki tanrı Vishnu ve Şiva büyük önem kazanmıştır. Toplum savaşçı karakterini yitirerek, dördü temel olmak üzere çeşitli sosyal sınıflara ayrılmıştır. Tanrıların kimi tümünden unutulmuş, kiminin ise özellikleri değiştirilmiştir. İşte İndra da bunlardan biridir. İndra, brahman azizlerin çıkarları uğruna, kendilerini kıyasladıkları bir tanrısal güç haline dönüştürülmüştür. Örneğin Mahābhārata destanının bir yerinde (III, 122-125) şöyle bir öykü anlatılır: Bir göl kenarında çile doldurarak sihirli güçler kazanmış olan aziz Çyavana, İndra'nın çok sevdiği soma içkisinden Aşvin çiftine sunmak ister. Aşvinler onu gençleştirdikleri ve sevdiği kızın kendisini beğenmesini sağladıkları için, o da onlara karşılık vermek istemektedir. Rigveda'nın çeşitli yerlerinde de (I, 116:10 / V, 74:5... gibi) aziz Çyavana'dan ve gençleşen teninden söz edilir. Mahābhārata'da ise olay farklılaştırılmıştır. İndra, Aşvinlerin soma içmeye hakları olmadığını söyler ve azize karşı gelir. Aziz de kararlıdır ve Aşvinlere soma sunmakta ısrar eder. Bunun üzerine

İndra vacra'sını (şimşegini) ona atmak için elini kaldırır. Aziz ona öyle bir sihir yapar ki koskoca tanrı İndra'nın eli kaskatı kesilir! Ne zaman ki İndra azizden af diler, o zaman sihir bozulur ve İndra kendini kurtarır.

(Çeşitli Görseller)